

ВІДОБРАЖЕННЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ПОГЛЯДІВ У ПІСЕННІ
ТВОРЧОСТІ Г.С. СКОВОРОДИ.

Музично-поетична творчість Г.С.Сковороди, відзначаючись глибоким філософським змістом, є відбиттям гуманістичних поглядів видатного українського просвітителя, що формувалася "святим неспокоєм духу", власними зусиллями у "пізнанні самого себе". У широкому колі тем пісенної творчості Сковороди визначне місце займають мотиви соціальної несправедливості, заклику до чесності і моральної чистоти, любові до свого народу і рідного краю. Загальною рисою цих пісень є провідна роль тексту й підпорядкована роль мелодії, залежність її інтонаційно-ритмічних особливостей від змісту і будови тексту.

Власноручних нотних записів музичних творів Сковороди не залишилось, але його пісні, передані усною народною традицією, з часом були записані професійними музикантами і віддруковані. Пісенна спадщина композитора нараховує близько 50 пісень та віршів, 30 з яких увійшли до збірника "Сад божественних пісень". Своєрідність цього збірника полягає в тому, що деякі пісні супроводжуються філософськими коментарями автора.

Одна з найвідоміших пісень збірника - "Всякому городу нрав і права" - написана у жанрі канта. Філософська значимість цієї пісні в постановці гострих соціальних питань сучасного Сковороді життя, засудженні прагнення до матеріального збагачення українського пацтва, з його зневажанням високих духовних поривань та істинних людських ідеалів, тавруванні насильства існуючого суспільного ладу. В ній - біль за долю свого уярмленого народу, проникливий діалог зі своєю долею. Все це знайшло своє відображення в декламаційному викладенні мелодії, її риторичних інтонаціях, повторності основних мотивів;

Швидко, речитативом

Яскраве соціально-сатиричне забарвлення, близькість до українського фольклору, притч та балак стали причиною її популярності: потрапивши в народний побут у вигляді різних поетичних та музичних варіантів, цей кант й досі розопівається бандуристами і лірниками.

